PRITARTA
Birštono savivaldybės tarybos
2018 m. balandžio 30 d.
sprendimu Nr. TS-44

BIRŠTONO SAVIVALDYBĖS KONTROLĖS IR AUDITO TARNYBOS 2017 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

ĮŽANGA

Birštono savivaldybės (toliau – Savivaldybė) kontrolės ir audito tarnybos (toliau – Tarnyba) 2017 metų veiklos ataskaita parengta vykdant Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymą, Birštono savivaldybės tarybos veiklos reglamentą, Birštono savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos nuostatus ir 2017 metų veiklos planą.

Birštono savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba (toliau – Tarnyba) siekia, kad visi Savivaldybės viešojo administravimo subjektai laikytųsi įstatymų, tinkamo ir efektyvaus Savivaldybės biudžeto lėšų ir turto naudojimo, kad būtų tobulinama Savivaldybės sektoriaus finansų valdymo sistema.

Mūsų tikslas yra ne tik įvertinti, kaip valdomi Savivaldybės turtas ir finansai, ar pastebėti padarytas klaidas. Siekiame pastebėti ir skleisti gerąją patirtį, rekomendacijomis stengiamės paskatinti viešąjį sektorių tobulėti ir vykdyti teigiamus valdymo pokyčius.

Įgyvendindami 2017 m. veiklos planą, 2017 metais atlikome aštuonis auditus.

Savivaldybės tarybai pateikėme penkias audito išvadas, pradėjome 2017 metų Savivaldybės biudžeto vykdymo, Savivaldybės konsoliduotųjų ataskaitų rinkinių, Savivaldybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais auditą, buvo pradėtas BĮ Nemajūnų dienos centro finansinio (teisėtumo) auditas, kuris baigtas 2018-03-27.

Užbaigę auditus, surašėme audito ataskaitas ir pateikėme audito išvadas audituotiems subjektams, Savivaldybės tarybos Kontrolės komitetui, Savivaldybės merui ir Administracijos direktoriui.

Siekdami didesnio ir greitesnio audito poveikio, didiname mūsų veiklos atvirumą visuomenei, rezultatų sklaidą. Visas audito ataskaitas ir išvadas paskelbėme Savivaldybės interneto svetainėje www.birstonas.lt. Už Tarnybos veiklą atsiskaitome Savivaldybės tarybai, bendradarbiaujame su Meru, Savivaldybės administracija, Valstybės kontrole, Savivaldybių kontrolierių asociacija, kolegomis, atliekančiais viešojo sektoriaus auditą, kitais viešojo sektoriaus subjektais. 2017 metais su partneriais bendruose renginiuose ieškojome būdų, kaip didinti audito poveikį, kėlėme kvalifikaciją, tvarkėme įstaigos reikalus, Savivaldybės tarybai pateikėme Kontrolės

ir audito tarnybos 2016 metų veiklos ataskaitą, parengėme ir, suderinę su Savivaldybės tarybos Kontrolės komitetu, patvirtinome 2018 metų veiklos planą.

Svarbi mūsų veiklos grandis – prevencinė veikla, gerosios praktikos sklaida. Pagal savo kompetenciją konsultuojame besikreipiančius asignavimų valdytojus, priimame savivaldybės gyventojų skundus, prašymus, pageidavimus, išklausome jų nuomonę, dalyvaujame posėdžiuose, pasitarimuose. Tik geranoriškas visų partnerių ir audituotų subjektų bendradarbiavimas gali duoti gerą rezultatą. Už tai ir norime jiems padėkoti. Tikime, kad bendromis mūsų visų pastangomis pasieksime, kad Savivaldybės turtas būtų valdomas skaidriau, taupiau, efektyviau ir rezultatyviau.

Tarnybos veiklos ataskaita yra skirta Birštono savivaldybės (toliau – Savivaldybė) tarybai, kuriai Tarnyba yra atskaitinga, audituojamiems subjektams ir Savivaldybės bendruomenei. Šia ataskaita siekiama supažindinti su Tarnybos 2017 metų veikla ir jos rezultatais. Tikime, kad šioje ataskaitoje pateikta informacija bus naudinga jos vartotojams.

Vadovaujantis Vietos savivaldos įstatymo 27 straipsnio 9 dalies 15 punktu, Kontrolės ir audito tarnybos ataskaita (toliau – Ataskaita) skelbiama Birštono savivaldybės interneto svetainėje www.birstonas.lt.

TARNYBOS VEIKLA

Tarnyba yra kompetentinga ir nepriklausoma Savivaldybės biudžetinė įstaiga, kurios misija – skatinti efektyvų Savivaldybės turto valdymą ir lėšų naudojimą.

Tarnybos veiklos tikslas – prižiūrėti, ar teisėtai, efektyviai, ekonomiškai ir rezultatyviai valdomas ir naudojamas savivaldybės turtas bei patikėjimo teise valdomas valstybės turtas, kaip vykdomas savivaldybės biudžetas ir naudojami kiti piniginiai ištekliai. Tarnyba, vykdydama jai pavestas funkcijas:

- planuoja ir organizuoja savo veiklą;

- atlieka Savivaldybės administracijoje, Savivaldybės administravimo subjektuose bei Savivaldybės kontroliuojamose įmonėse planinį ir veiklos plane nenumatytą išorės finansinį ir veiklos auditą. Neplaninį auditą gali pavesti atlikti Savivaldybės taryba ir kitos institucijos įstatymų nustatyta tvarka;

- atlieka savivaldybės biudžeto vykdymo auditą;

- vertina Savivaldybės tarybai pateikto tvirtinti biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio duomenis;

- vertina savivaldybės viešojo administravimo subjektų administracinės veiklos kokybę bei efektyvumą, vidaus kontrolės ir vidaus audito sistemos patikimumą ir teikia rekomendacijas jai gerinti;

- audituoja savivaldybės turto ir biudžeto lėšų naudojimą visose, nepaisant jų statuso, įstaigose bei organizacijose, kurioms perduotas tas turtas ar skirtos lėšos;

- atlieka auditus ir vertinimus dėl naudojimosi banko kreditais, paskolų ėmimo, laidavimo, garantijų, koncesijų suteikimo, ūkinės ir finansinės būklės ir kitais norminiuose aktuose nurodytais atvejais;

- rengia ir teikia merui, savivaldybės vykdomajai institucijai, audituotų subjektų vadovams ataskaitas, išvadas ir sprendimus, kurie buvo priimti dėl finansinio ir veiklos audito metu nustatytų ir nepašalintų teisės aktų pažeidimų.

Tarnyba atlieka auditus Savivaldybės administracijoje, Savivaldybės administravimo subjektuose bei Savivaldybės kontroliuojamose įmonėse. Bendras auditų tikslas – pareikšti nepriklausomą nuomonę dėl finansinių ir kitų ataskaitų tikrumo ir teisingumo.

Finansinis auditas apima audituojamojo subjekto finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių, metinių konsoliduotųjų ataskaitų rinkinių ir kitų ataskaitų duomenų, taip pat savivaldybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo, disponavimo jais teisėtumo ir jų naudojimo įstatymų nustatytiems tikslams vertinimą ir nepriklausomos nuomonės pareiškimą.

Veiklos auditu siekiama įvertinti įstaigų viešąjį ir vidaus administravimą ekonomiškumo, efektyvumo ir rezultatyvumo požiūriu, vidaus kontrolės sistemos patikimumą, atskleisti veiklos problemas bei parodyti veiklos trūkumus, teikti rekomendacijas.

Kontrolierės atliekamų auditų siekis yra ne tik finansinės informacijos ir veiklos vertinimas ir neatitikimų paieška, bet ir galimų pažeidimų, klaidų prevencija. Be to, atliekant auditus, taip pat siekiama kuo anksčiau atskleisti neatitikimus nuo priimtų standartų, imtis priemonių, kurios ateityje užkirstų kelią pažeidimams arba bent sumažintų jų atsiradimo galimybę.

Auditu siekiama paveikti, kad ateityje būtų išvengta neatitikimų ir klaidų, kad būtų sustiprinta vidaus kontrolė, padidintas veiklos efektyvumas.

Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymas nustato pagrindinius principus, kuriais grindžiama Tarnybos veikla: nepriklausomumo, teisėtumo, viešumo, objektyvumo ir profesionalumo principais. Tarnyba, atlikdama auditus, taip pat vadovaujasi Tarptautinių ir Nacionalinių audito standartų pritaikymo, nuomonės nepriklausomumo, viešosios atskaitomybės, audituojamo subjekto vadovybės atsakomybės, vidaus kontrolės, duomenų prieinamumo, viešųjų ir privačių interesų konflikto vengimo principais.

Tarnyba savo veikloje vadovaujasi Lietuvos Respublikos įstatymais (Vietos savivaldos, Biudžeto sandaros, Viešojo administravimo, Valstybės tarnybos, Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo, Valstybės ir savivaldybių įmonių, Viešųjų įstaigų, Sveikatos priežiūros įstaigų, Audito, Viešojo sektoriaus finansinių ataskaitų rinkinių konsolidavimo, Viešojo sektoriaus atskaitomybės, Įmonių finansinės atskaitomybės, Biudžetinių įstaigų, Buhalterinės

apskaitos ir kt.), Vyriausybės nutarimais, Tarptautiniais audito standartais, Valstybės kontrolieriaus patvirtintais Valstybinio audito reikalavimais, metodikomis, kitais teisės aktais ir Savivaldybės tarybos 2009 m. spalio 30 d. sprendimu Nr. TS-181 patvirtintais Tarnybos nuostatais. Savivaldybės kontrolierės teisiniai pagrindai yra nustatyti Valstybės tarnybos įstatyme.

Visos auditų ataskaitos ir išvados teikiamos audituotiems subjektams, Savivaldybės merui, Savivaldybės administracijos direktoriui pagal poreikį svarstomos Savivaldybės tarybos Kontrolės komitete. Auditų ataskaitos ir išvados skelbiamos Savivaldybės interneto svetainėje www.birstonas.lt.

Tarnyba, kaip ir kitų savivaldybių analogiškos institucijos, bendradarbiauja dalyvaudama Savivaldybių kontrolierių asociacijos veikloje. Savivaldybių kontrolierių asociacija nuo 2007 m. yra asocijuota Europos Komisijos įsteigtos Europos regioninių išorinio finansų audito institucijų organizacijos (EURORAI) narė.

TARNYBOS VEIKLOS ORGANIZAVIMAS, PLANAVIMAS

2017 metų veiklos planas

Birštono savivaldybės Kontrolės ir audito tarnyba savo veiklą organizavo pagal Tarnybos patvirtintą 2017 metų veiklos planą.

Savivaldybės kontrolierė organizuodama savo darbą ir teisės aktais nustatytų funkcijų įgyvendinimą kiekvienais metais rengia ir nustatyta tvarka derina su Savivaldybės tarybos Kontrolės komitetu veiklos planą ir jį tvirtina įsakymu.

Tarnybos veiklos planas rengiamas atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos teisės aktuose Tarnybai nustatytą kompetenciją, vadovaujantis prioritetų parinkimo, išankstinio tyrimo, objektyvumo, nešališkumo, apolitiškumo ir audito sudėtingumo vertinimo principais.

Rengiant 2017 metų veiklos planą, atlikta Tarnybai teisės aktais nustatytų privalomų ir kitų funkcijų analizė. Nustatyti kiekybiniais (skiriamų asignavimų dydis) ir kokybiniais (ankstesnio audito data) aspektais reikšmingi audito subjektai, įvertinta Tarnyboje gauta informacija apie poreikį auditams bei Tarnybos žmogiškieji ištekliai. Įvertintos riziką mažinančios priemonės – kitų institucijų (lėšų davėjų, Valstybės kontrolės, Savivaldybės administracijos Centralizuoto vidaus audito skyriaus ir kt.) atliekami tikrinimai, auditai.

Siekdami, kad kiekvienas auditas būtų atliekamas laiku ir efektyviai, audito rizika sumažinta iki priimtinai žemo lygio, atsakingai planuojame auditą. 2017 metų audito mastui nustatyti atlikome strateginį tyrimą, t. y. surinkome ir įvertinome informaciją apie audituojamus subjektus, jų veiklą, vidaus kontrolės aplinką, reikšmingo duomenų iškraipymo riziką, anksčiau atliktų auditų rezultatus ir kt. Parengėme audito strategiją, kurioje nustatėme audito mastą, metodus ir atlikimo eigą.

Audito planavimo etapą užbaigėme detaliųjų audito programų, kuriose pagrindinis dėmesys sutelkiamas į subjektams būdingas rizikos sritis, sudarymu. Tai padeda mažinti audito atlikimo laiko sąnaudas ir užtikrinti jo kokybę, t. y. pasiekti pagrindinį audito tikslą – gauti pakankamus ir patikimus įrodymus, kad finansinės ir biudžeto vykdymo ataskaitos visais reikšmingais atvejais yra teisingos, o Savivaldybei nuosavybės teise priklausantis ir patikėjimo teise valdomas valstybės turtas valdomas, naudojamas ir disponuojama juo teisėtai.

Auditų planavimas vykdomas etapais:

- peržiūrimi ir įvertinami teisės aktai, jų pakeitimai, reglamentuojantys Kontrolės ir audito tarnybai priskirtus uždavinius ir funkcijas;

- apskaičiuojami savivaldybės Kontrolės ir audito tarnybos personalo ištekliai metams (darbo dienomis);

- siekiant nedvigubinti darbo, susipažįstama su Savivaldybės administracijos Centralizuoto vidaus audito skyriaus metiniu darbo planu;

- atliekama Savivaldybės biudžeto struktūros analizė;

- nustatomi Tarnybos veiklos prioritetai;

- veiklos plano projektas svarstomas Kontrolės komiteto posėdyje ir įvertinus pasiūlymus, patvirtinamas Savivaldybės kontrolieriaus.

2017 metais Savivaldybės kontrolierė dirbo pagal Tarnybos 2017 metų veiklos planą, patvirtintą Savivaldybės kontrolieriaus 2016 m. lapkričio 10 d. įsakymu Nr. 1-8, suderinus su Birštono savivaldybės tarybos Kontrolės komitetu. Tarnybos 2017 metų veiklos planas teisės aktų nustatytais terminais buvo pateiktas Valstybės kontrolei. Planuojant 2017 metų Tarnybos veiklos apimtis, buvo atsižvelgta į 2017 metų darbo laiko fondą, privalomas Tarybai teikti išvadas. Tarnybos 2017 metų veiklos planas yra įvykdytas.

Tarnybos personalas ir finansavimas

Tarnybai vadovauja Savivaldybės kontrolierius. Birštono savivaldybės 2016-12-22 tarybos sprendimu Nr. TS-208 buvo patvirtintas didžiausias leistinas Birštono savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, skaičius – 2. Tarnyboje dirba du karjeros valstybės tarnautojai: Savivaldybės kontrolierius, turintis aukštąjį universitetinį ekonominį išsilavinimą; vyriausiasis specialistas.

Savivaldybės kontrolieriaus pareigas nuo 2015 m. liepos 22 d., laimėjus konkursą, eina Janina Blekaitienė.

Danutė Levanauskaitė nuo 2017 m. vasario 6 d., tarnybinio kaitumo būdu, Savivaldybės kontrolieriaus 2017 m. sausio 31 d. įsakymu Nr. P-1 priimta Tarnyboje į vyriausiojo specialisto pareigas.

Kontrolieriaus bei Tarnybos darbuotojų priėmimo, atleidimo tvarka, reikalavimai kontrolieriaus kompetencijai, pareigos ir teisės nustatyti Tarnybos nuostatuose, taip pat valstybės tarnautojų pareigybių aprašymuose.

Tarnybos darbuotojai turi pakankamą darbo stažą ir reikiamą kompetenciją atlikti užduotis pagal auditą reglamentuojančius teisės aktus.

2017 metams Tarnybai buvo skirta 41,860 tūkst. Eur asignavimų, iš jų darbo užmokesčiui ir socialinio draudimo įmokoms 89,5 proc. skirtų asignavimų.

1 lentelė

Pavadinimas	Asignavimų planas (įskaitant patikslinimus), tūkst. Eur	Panaudota asignavimų (kasinės išlaidos), tūkst. Eur
Darbo užmokestis	28,600	28,540
Socialinio draudimo įmokos	8,860	8,728
Prekių ir paslaugų naudojimas	2,898	2,713
Turtui įsigyti	1,501	1,501
Iš viso:	41,860	41,482

2017 METŲ VEIKLOS REZULTATAI

Kontrolės ir audito tarnybos 2017 metų veikla buvo suplanuota, atsižvelgiant į turimus išteklius, aktualijas ir svarbiausius darbus, kuriuos, mūsų manymu, buvo būtina atlikti. Kontrolės ir audito tarnyba dirbo pagal Savivaldybės kontrolieriaus patvirtintą, su Savivaldybės tarybos Kontrolės komitetu suderintą veiklos planą ir programą. Siekdami audituoti sistemines, aktualias problemas, kokybiniu ir kiekybiniu požiūriu reikšmingas sritis, atlikome nuolatinę viso viešojo sektoriaus stebėseną ir identifikavome rizikas, tampančias metinio veiklos plano ir programos pagrindu. Kiekvieną riziką atskirai vertinome pagal atitiktį prioritetams, mastą, svarbos ir galimybės audituoti kriterijus. Parengėme audito strategiją, paremtą rizikos vertinimu ir audito atranka. Atlikdami auditą kompleksiškai vertinome, ar audituojamas subjektas savo veiklą vykdo vadovaudamasis taupumo, efektyvumo ir rezultatyvumo principais, ar tinkamai atlieka jam patikėtas užduotis, ar ekonomiškai naudoja skirtus finansinius išteklius.

2017 METAIS ATLIKTI AUDITAI

Finansinio audito tikslas – įvertinti audituojamo subjekto vidaus kontrolę, įskaitant finansų valdymą, audituojamo subjekto turto valdymo, naudojimo, disponavimo juo teisėtumą ir pareikšti nepriklausomą nuomonę dėl finansinių ir kitų ataskaitų tikrumo ir teisingumo. Audito atlikimo teisiniai pagrindai įtvirtinti Valstybinio audito reikalavimuose.

Vykdydami Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros ir Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymų nuostatas, atlikome Savivaldybės 2016 metų konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio

(biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio, įskaitant Savivaldybės skolos ataskaitas, ir konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio) auditą.

Audito metu vertinome, ar Savivaldybės 2016 metų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinys ir Savivaldybės 2016 metų konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinys visais reikšmingais atžvilgiais parengti pagal teisės aktų reikalavimus ir juose nėra reikšmingų iškraipymų, lyginant jų duomenis su Savivaldybės biudžeto asignavimų valdytojų pateiktais ataskaitų rinkiniais ir kitais Savivaldybės administracijos duomenimis, iš kurių jie buvo sudaryti.

Visais atvejais, atlikus auditą, audituojamiems subjektams buvo pareiškiamos pastabos ir teikiamos rekomendacijos dėl teisės aktų pažeidimų, klaidų ir neatitikčių.

Birštono savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos 2017 metais baigtų auditų sąrašas

2 lentelė.

Eil. Nr.	Audito pavadinimas	Audito ataskaitos data	Pateikta rekomendacijų
1.	Dėl Birštono savivaldybės galimybės imti 2017 metais ilgalaikę paskolą ankstesnei paskolai grąžinti/refinansuoti.	2017-03-07	-
2.	Dėl Birštono savivaldybės galimybės imti 2017 metais ilgalaikę paskolą ankstesnei paskolai grąžinti/refinansuoti	2017-03-08	-
3.	Dėl Biudžetinės įstaigos Birštono miesto tvarkymo tarnybos finansinio (teisėtumo) audito rezultatų	2017-05-10	50
4.	Birštono savivaldybės vietinių rinkliavų valdymo patikrinimas	2017-05-30	16
5.	Dėl inventorizacijos atlikimo savivaldybės biudžetinėse įstaigose vertinimo	2017-06-06	8
6.	Birštono savivaldybės privatizavimo fondo finansinių ataskaitų rinkinio patikrinimas	2017-06-06	-
7.	Dėl Birštono savivaldybės Iždo finansinio (teisėtumo) audito rezultatų	2017-06-21	2
8.	Dėl Birštono savivaldybės 2016 metų konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio, savivaldybės biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio ir turto naudojimo audito rezultatų	2017-07-14	23

Audituotiems subjektams 2017 m. dėl nustatytų teisės aktams neatitikimų, klaidų raštu pateiktos 125 rekomendacijos, iš kurių 114 buvo įgyvendinta iki 2017 m. gruodžio 31 d.. Savivaldybės administracijai buvo pateikta 49 rekomendacijos; BĮ Miesto tvarkymo tarnybai buvo pateikta 50 rekomendacijų; BĮ Nemajūnų dienos centrui 26 rekomendacijos. Įgyvendinant Kontrolės ir audito tarnybos pateiktas rekomendacijas audituotiems subjektams, Birštono savivaldybės taryboje buvo priimti sprendimai: dėl turto naudojimo priimti 33 sprendimai, dėl etatų 2 sprendimai, atnaujinti ir patvirtinti dviejų įstaigų nuostatai, atnaujintos ir patvirtintos 8 tvarkos.

IŠVADOS, PATEIKTOS SAVIVALDYBĖS TARYBAI

Vietos savivaldos įstatymas numato Savivaldybės kontrolieriaus pareigą rengti ir teikti Savivaldybės tarybai jos sprendimams priimti reikalingas išvadas. 2017 metais Tarnyba parengė ir pateikė Savivaldybės tarybai išvadas:

- dėl Birštono savivaldybės 2016 metų konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio, Savivaldybės biudžeto ir turto naudojimo. Pagal galiojančius teisės aktus privaloma atlikti savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio (į kurį patenka savivaldybės biudžetinių įstaigų, savivaldybės iždo, savivaldybės privatizavimo fondo ir savivaldybės kontroliuojamų viešojo sektoriaus subjektų finansinių ataskaitų rinkiniai) auditą ir pateikti Savivaldybės tarybai išvadą.

Savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinių (toliau – KFAR) grupę 2016 metais sudarė septyniolika viešojo sektoriaus subjektų (toliau – VSS), iš jų: trylika biudžetinių įstaigų, dvi viešosios sveikatos priežiūros įstaigos, Savivaldybės iždas ir Savivaldybės privatizavimo fondas. Tam, kad pateiktų minėtas išvadas, Kontrolės ir audito tarnyba suplanavo ir atliko audito procedūras visose įstaigose. Šios išvados duomenims pagrįsti atliktas auditas, surinkti įrodymai dėl teikiamos Savivaldybės tarybai ataskaitos teisingumo. Tarnyba pateikė Savivaldybės Tarybai:

- sąlyginę nuomonę dėl konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio;
- besąlyginę nuomonę dėl biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio;
- sąlyginę nuomonę dėl savivaldybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumo.

Sąlyginės nuomonės dėl konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio teisėtumo pagrindas:

- Audito metu buvo nustatyti neatitikimai apskaitant Savivaldybei nuosavybės teise priklausančius vietinės reikšmės kelius ir gatves, todėl negalėjome patvirtinti, kad į turto grupę „Infrastruktūros ir kiti statiniai“ įtraukti visi Savivaldybei nuosavybės teise priklausantys vietinės reikšmės keliai ir gatvės, vietinės reikšmės kelių ir gatvių apskaitos duomenis palyginti su viešųjų registrų duomenimis ir kt. Vietinės reikšmės kelių (gatvių) apskaita savivaldybėje nėra tiksli.

Savivaldybėje nėra patvirtintas sąrašas parkų, skverų, jie nėra įteisinti, buhalterinėje apskaitoje kaip biologinis turtas neapskaityti. Savivaldybės vykdoma želdynų ir želdinių apsauga, priežiūra ir apskaita neatitinka nustatytų Želdynų įstatymo nuostatų. Remiantis nustatytais ir neištaisytais neatitikimais, negalime patvirtinti Finansinės būklės ataskaitos „Biologinio turtas” nulinio likučio teisingumo.

Įstaigos įvertindamos nekilnojamųjų kultūros vertybių tikrąją vertę nesivadovavo 12-ojo VSAFAS standarto nuostatų reikalavimais.

Sąlyginės nuomonės dėl savivaldybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo

jais teisėtumo pagrindas:

Savivaldybė neįgyvendino Lietuvos Respublikos 2016 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo 11 straipsnio 5 dalies nuostatų, kuriomis savivaldybės įpareigotos sumažinti 2017 m. sausio 1 d. esantį įsiskolinimą (mokėtinos sumos, išskyrus sumas paskoloms grąžinti), kuris turi būti ne didesnis už 2016 m. sausio 1 d. įsiskolinimą (mokėtinas sumas, išskyrus sumas paskoloms grąžinti).

Biudžetinės įstaigos – Birštono gimnazija, Birštono miesto tvarkymo tarnyba – pažeisdamamos Biudžeto sandaros įstatymo 2 str. 6 d., 32 str. 3 d. nuostatas – nepanaudotus asignavimus ne grąžino į biužetą, bet panaudojo avansu apmokėdama ateinačių metų išlaidas.

BĮ Birštono miesto tvarkymo tarnyba neužtikrina, kad biudžeto asignavimai skirti darbuotojų darbo užmokesčiui mokėti, prekėms ir paslaugoms įsigyti, transporto priemonių išlaikymui panaudoti ekonomiškai, racionaliai, kaip to reikalauja Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymo 5 str. nuostatos, Birštono savivaldybės biudžeto sudarymo ir vykdymo, asignavimų administravimo ir atskaitomybės tvarkos aprašo 55 p. nuostatos. Įstaigoje nėra vykdoma kontrolė dėl teikiamos paslaugos bagažo saugojimo spintelių nuomos mokesčio surinkimo, nėra užtikrinama kelionės lapų pildymo, kelionės lapuose pateiktų duomenų teisingumo ir kuro nurašymo kontrolė.

Birštono savivaldybės vietinės rinkliavos už leidimo atlikti kasinėjimo darbus savivaldybės viešojo naudojimo teritorijoje nuostatai, Renginių organizavimo Birštono savivaldybės viešose vietose tvarkos aprašas, vietinės rinkliavos už leidimo teikti paslaugas pramoginiais įrenginiais išdavimo nuostatai neatitinka teisės aktų reikalavimams.

Savivaldybėje, atleidžiant nuo vietinės rinkliavos už leidimo prekiauti ar teikti paslaugas Birštono savivaldybės viešosiose vietose mokėjimo, ne visada vadovaujamasi Birštono savivaldybės tarybos 2012 m. lapkričio 23 d. sprendimu Nr. TS-215 patvirtinto tvarkos aprašo reikalavimais: neteisėtai pritaikytos lengvatos, leidimai išduodami neatsižvelgiant į tai, ar sumokėtas vietinės rinkliavos dydis atitinka Birštono savivaldybės tarybos sprendimais patvirtintus vietinės rinkliavos dydžius. Birštono seniūnijos veiklos nuostatuose nėra numatyta funkcija išduoti leidimus prekiauti seniūnijos viešosiose vietose.

Išduodant leidimus organizuoti renginius Birštono savivaldybės viešosiose vietose, neteisingai yra įforminama, ar bus vykdoma lauko prekyba, ar ne. Neužtikrinama kontrolė.

Leidimai teikti paslaugas pramoginiais įrenginiais išduodami, neatsižvelgiant į tai, koks vietinės rinkliavos dydis buvo sumokėtas. Išduodant leidimus nevykdoma kontrolė, kuri užtikrintų, kad sumokėtos rinkliavos dydis atitiktų Birštono savivaldybės tarybos sprendimu patvirtintus vietinės rinkliavos dydžius. Neužtikrinama vietinės rinkliavos už naudojimąsi Birštono kurorto viešąja infrastruktūra surinkimo kontrolė.

Nustatyti Inventorizacijos taisyklių pažeidimai leidžia konstatuoti, kad Savivaldybės turtas, įsipareigojimai inventorizuojami formaliai, neatsakingai, inventorizavimo procesas neužtikrina turto, įsipareigojimų ir faktiškai rastų jų likučių palyginimo su buhalterinės apskaitos duomenimis.

Savivaldybėje ilgalaikiu materialiuoju turtu (garažais, patalpomis) naudojamasi neteisiškai, nėra sudarytos panaudos arba eksploatavimo sutartys dėl garažų naudojimosi su Birštono gimnazija, Birštono miesto tvarkymo tarnyba, Birštono parapijos Caritu; dėl patalpų naudojimosi su VšĮ „Birštono būsto energijos taupymo agentūra".

BĮ Birštono miesto tvarkymo tarnyba, vykdydama viešuosius pirkimus, neužtikrino, kad priimti sprendimai būtų pagrįsti dokumentais, kurie atitiktų Viešųjų pirkimų įstatymo ir Taisyklių reikalavimus.

Kontrolės ir audito tarnyba 2017 metais pateikė Tarybai dvi išvadas dėl Birštono savivaldybės galimybės imti 2017 metais ilgalaikę paskolą ankstesnei paskolai grąžinti/refinansuoti.

BENDRADARBIAVIMAS

Audito poveikio negalime pasiekti be glaudaus bendradarbiavimo su Savivaldybės taryba, Kontrolės komitetu, Savivaldybės meru, Savivaldybės administracija, audituojamais subjektais. Auditas nesibaigia rekomendacijų pateikimu, reikia jų efektyvaus įgyvendinimo. Tobulinant viešojo sektoriaus audito kokybę ir siekiant bendrų rezultatų, pastaraisiais metais ypač glaudus bendradarbiavimas užsimezgė su Valstybės kontrole.

Valstybės kontrolė, būdama aukščiausioji audito institucija, privalo pateikti išvadą Lietuvos Respublikos Seimui dėl nacionalinio ataskaitų rinkinio, į kurį įeina ir savivaldybių konsoliduotosios finansinės ataskaitos. 2017 metais, siekdami efektyvesnio bendradarbiavimo ir administracinės naštos mažinimo, atsisakėme kiekvienais metais sudaromų bendradarbiavimo susitarimų, tačiau paties bendradarbiavimo neatsisakėme, nes jo būtinumą nustato 600-asis tarptautinio audito standartas „Specialūs svarstymai – grupės finansinių ataskaitų auditas (įskaitant komponentų auditorių darbą)" ir noras auditus atlikti racionaliai, t. y. nedubliuoti audito procedūrų, kurias Savivaldybėje atlieka Valstybės kontrolės auditoriai. 2017 metais su Valstybės kontrolės auditoriais aktyvai dalijomės profesine audito patirtimi, gerąja praktika, derinome audito strategijas ir plėtojome bendradarbiavimą išorės auditų klausimais. Tikime, kad efektyvesniam ir rezultatyvesniam audito sistemos veikimui ypač svarbu nuolat keistis informacija ir dalytis sukaupta patirtimi.

Auditus viešajame sektoriuje atlieka ne tik savivaldybių kontrolės ir audito tarnybos, bet ir vidaus auditoriai, Valstybės kontrolė, nepriklausomos audito įmonės. Tobulinant viešojo sektoriaus

audito kokybę, toliau buvo vystomas bendradarbiavimas ne tik su Valstybės kontrole, bet ir su Lietuvos Respublikos finansų ministerija, Vidaus auditorių asociacija ir Lietuvos auditorių rūmais. Šis bendradarbiavimas vystomas per visų savivaldybių Kontrolės ir audito tarnybas vienijančią Savivaldybių kontrolierių asociaciją. Asociacijos tikslas – atstovauti ir ginti savivaldybių kontrolės ir audito tarnybų interesus, sudaryti sąlygas asociacijos nariams kelti kvalifikaciją, gilinti žinias ir praktinius įgūdžius, pasidalyti patirtimi, aptarti kitus aktualius klausimus, bendradarbiauti su kitomis asociacijomis, institucijomis, užsienio partneriais. Tarnyba, būdama Savivaldybių kontrolierių asociacijos narė, aktyviai dalyvavo rengiamuose seminaruose, pasitarimuose, diskusijose dėl teisės aktų projektų.

Savivaldybių kontrolierių asociacija yra Europos regionų išorės audito institucijų organizacijos EURORAI narė. Asociacijos atstovai dalyvauja EURORAI darbe ir audito srityje įgyja tarptautinės patirties, kuria pasidalija su visais asociacijos nariais. Europos regionų audito institucijos kiekvienoje šalyje vykdo panašią misiją, kaip ir mūsų šalies Kontrolės ir audito tarnybos, todėl bendradarbiavimas su kitų šalių, kitų savivaldybių, Valstybės kontrolės auditoriais yra ne tik vienas iš būdų pasitikrinti save kitų auditorių atžvilgiu, bet ir pasisemti audito atlikimo, veiklos organizavimo ir vykdymo patirties.

Bendradarbiaujame su Lietuvos Respublikos Vyriausybės atstovu Kauno apskrityje, kitomis institucijomis, įstaigomis ir organizacijomis, kitų savivaldybių Kontrolės ir audito tarnybomis, pasidalijame patirtimi, aptariame dažniausiai pasitaikančius pažeidimus, kitus aktualius klausimus.

Kontrolės ir audito tarnyba nėra tik vertinanti institucija. Naudodamiesi tuo, kad mūsų atliekami auditai yra ir asignavimų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais gerosios patirties (taip pat ir informacijos apie sistemines klaidas) kaupimo šaltinis, mes stengiamės ne tik įvardyti audituojamųjų daromas klaidas, bet ir skleisti informaciją apie pasiekimus.

Siekdami, kad tinkamai ir tikslingai būtų naudojamas Savivaldybės materialusis ir finansinis turtas, kad kuo mažiau būtų daroma pažeidimų jį apskaitant, vykdome prevencinę veiklą. Seminarų ir mokymų metu įgytomis žiniomis pasidalijame su audituojamų įstaigų vadovais, buhalteriais, juos konsultuodami, padėdami išspręsti jiems iškylančias problemas. Kontrolės ir audito tarnybą ir asignavimų valdytojus sieja bendras tikslas – kad Savivaldybės biudžeto lėšos ir turtas būtų naudojami pačiu efektyviausiu būdu, o mokesčių mokėtojams ir kitiems Savivaldybės gyventojams duotų kuo didesnę naudą.

AUDITŲ TIKSLAI IR EIGA

2017 metais atliekant auditus, kaip ir kiekvienais metais, pagrindinis dėmesys skirtas audito kokybei ir rezultatams, siekta, kad kiekviena išvada būtų pagrįsta audito įrodymais. Vertintos rizikos

proceso organizavimą. Darbuotojai išklausė 162 akademinių valandų mokymų. Šiam tikslui įgyvendinti 2017 metais Tarnybos biudžete valstybės tarnautojų kvalifikacijos kėlimui buvo panaudota 1202 Eur arba 4,2 proc. darbo užmokesčiui skirtų asignavimų, taigi, atitinka Valstybės tarnybos įstatymo 46 straipsnio 1 dalies nuostatas (nuo 1 iki 5 proc.).

Savivaldybės Kontrolės ir audito tarnybos darbuotojai 2017 metais dalyvavo šiuose seminaruose bei kvalifikacijos kėlimo kursuose:

3 lentelė

Kvalifikacijos kėlimo data	Įstaigos pavadinimas, kurioje kelta kvalifikacija	Trumpas kvalifikacijos kėlimo aprašymas	Valandų skaičius	Dalyvių skaičius
2017-01-12	Ekonomikos mokymo centras	Darbo užmokesčio apskaičiavimas ir apskaita	8	1
2017-02-10	Prienų švietimo centras	Viešojo sektoriaus darbuotojų darbo apmokėjimo teisinis reglamentavimas. Kaip pasiruošti pokyčiams	6	1
2017-04-05	LSA Mokymo ir konsultavimo centras	Personalo dokumentacijos valdymas. Darbo santykiai ir jų įforminimas: nuo darbuotojo priėmimo iki atleidimo	6	1
2017-04-24	LSA Mokymo ir konsultavimo centras	Viešojo sektoriaus subjektų apskaitos organizavimas, apskaitos dokumentai ir jų sudarymas. Buhalterinės apskaitos tvarkymas pagal VSAFAS. Viešųjų įstaigų apskaita (ne viešojo sektoriaus subjektų) buhalterinė apskaita ir finansinės ataskaitos	8	1
2017-04-28	LSA Mokymo ir konsultavimo centras	Duomenų pateikimas į VSAKIS, 2016 metų finansinių ataskaitų rinkiniai, kita aktuali informacija	8	1
2017-05-16	VšĮ Centrinės projektų valdymo agentūros	Viešojo ir privataus subjektų partnerystės įvadas ir Naujasis koncesijų suteikimo reglamentavimas	8	1
2017-06-07	LSA Mokymo ir konsultavimo centras	Investicijų projektų socialinė ekonominė nauda bei rizikų pasiskirstymas tarp partnerių bei rizikų įtaka sėkmingam partnerystės projektų įgyvendinimui	6	2
2017-06-08	LSA Mokymo ir konsultavimo centras	Veiklos auditas. Ar sudarytos sąlygos viešojo sektoriaus vidaus kontrolės sistemai efektyviai veikti?	6	2

2017-06-09	LSA Mokymo ir konsultavimo centras	Geroji praktika – SKAT žingsniai audito efektyvumo link	6	2
2017-09-20	LSA Mokymo ir konsultavimo centras	Elektroniniai dokumentai, jų sudarymas, tvarkymas, elektroninių dokumentų kūrimo ir valdymo informacinės sistemos (E- pristatymas, e DVS, Elektroninio dokumento specifikacija PDF- L), Dokumentų valdymo sistemų efektyvumo didinimas atskirose įstaigos veiklos srityse: personalo, vidaus administravimo, finansų ir kt.	8	1
2017-10-02	UAB „Pokyčių valdymas“	Viešieji pirkimai: dokumentų rengimas ir tvarkymas	6	2
2017-10-05	LSA Mokymo ir konsultavimo centras	Naujojo Darbo kodekso pagrindinės nuostatos ir jų įgyvendinimas	8	1
2017-10-06	LSA Mokymo ir konsultavimo centras	Darbo apmokėjimo pakeitimai valstybės ir savivaldybių įstaigose nuo 2017 m. vasario 1d.	6	1
2017-10-09	Prienų švietimo centras	Naujasis darbo kodeksas: esminiai pokyčiai ir praktiniai patarimai kaip juos įgyvendinti, darbo santykių reguliavimo ypatumai švietimo įstaigose	6	1
2017-11-07	LSA Mokymo ir konsultavimo centras	Pajamų ir sąnaudų apskaita viešajame sektoriuje	8	1
2017-11-23	LSA Mokymo ir konsultavimo centras	Klaidos, apgaulės ir finansiniai nusikaltimai tvarkant apskaitą – kaip aptikti? Auditoriaus pareigos vertinant susijusių šalių santykius, sandorius ir apskaitos operacijas. 550-TAS taikymas	8	1
2017-12-07	LSA Mokymo ir konsultavimo centras	Audito kokybės užtikrinimas savivaldoje	6	1
2017-12-08	LSA Mokymo ir konsultavimo centras	Veiklos audito ataskaita kitaip	4	1
2017-12-14	LSA Mokymo ir konsultavimo centras	Auditų ataskaitų rašymas	8	2

Be to, Tarnybos darbuotojai per metus savo darbo vietoje studijavo teisės aktus bei metodikas, reglamentuojančius finansinio ir veiklos audito atlikimą bei buhalterinės apskaitos tvarkymą, turto naudojimą bei gilino žinias, reikalingas įstaigos dokumentų tvarkymui, valdymui, archyvavimui.

TARNYBOS VEIKLOS VEIKSMINGUMAS, PRIORITETINĖS KRYPTYS

Tarnyba įvykdė visas 2017 metų veiklos plane numatytas audito ir kontrolės užduotis, parengė ir pateikė visas Savivaldybės tarybos sprendimams priimti reikalingas išvadas dėl Savivaldybės 2016 metų konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio, Savivaldybės biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio ir dėl Savivaldybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumo. Tarnybos veiklos veiksmingumas matuojamas atlikto darbo apimtimi ir rezultatų teigiamu poveikiu. Tarnybos veiklos veiksmingumą atspindi atliktų auditų ir kitų užduočių pasiekti tikslai, audituotų subjektų finansinių ataskaitų didesnis informatyvumas, vidaus kontrolės ir finansų valdymo reikšmės supratimas, tikslingas lėšų ir turto panaudojimas. Reikšmingiausiai audito veiksmingumas pasireiškia tuo, kai apie audito metu nustatytus teisės aktų pažeidimus, klaidas, netikslumus ir kitus trūkumus informuotas audituojamas subjektas juos ištaiso ir finansinėse ataskaitose išvengiama esminių iškraipymų. Savivaldybės įstaigos geranoriškai reagavo į audito metu pateiktus pastebėjimus žodžiu ir / ar raštu, taisė nustatytas klaidas ir neatitikimus, įgyvendino pateiktas rekomendacijas. Audito metu nustatytų ir nurodytų trūkumų ištaisymas sudaro sąlygas išvengti jų tolesnio pasikartojimo. Audituotiems subjektams buvo pateikta raštu 125 rekomendacijų. Tinkamas teiktų rekomendacijų įgyvendinimas didina pridėtinę audito vertę, stiprina išorės audito reikšmę Savivaldybėje ir yra prevencinė priemonė išvengti klaidų ateityje. Vienas iš prioritetinių Tarnybos uždavinių – audito rekomendacijų įgyvendinimo stebėsenos sistemos nuolatinis gerinimas. Tarnyba ateityje sieks, kad audituojami subjektai sparčiau įgyvendintų tarnybos rekomendacijas, efektyviau šalintų neatitikimus.

Viešojo sektoriaus rizikos veiksnių stebėjimas ir vertinimas leidžia nustatyti problemas ir grėsmes, tačiau riboti žmogiškieji ištekliai įpareigoja labai atsakingai nusistatyti prioritetus planuojant savo darbą.

Atsižvelgiant į Tarnybos veiklos planavimo principus, sudarant ateinančių metų veiklos planus, pirmiausia bus planuojami ir vykdomi auditai, teisės aktais numatytoms išvadoms Savivaldybės tarybai pateikti: išvadai dėl pateikto tvirtinti Savivaldybės konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio, Savivaldybės biudžeto ir turto naudojimo; išvadoms pagal Savivaldybės tarybos poreikį (dėl skolinimosi ir kt.).

2017 m. pasikeitus Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo įstatymui, Lietuvos Respublikos darbo kodeksui ir Viešųjų pirkimų įstatymui, ypač didžiulį dėmesį atkreipsime kaip įstaigos įgyvendina naujas teisių aktų nuostatas. Kaip ir kasmet audituosime darbo užmokesčio sritį, kuri yra reikšminga – darbo užmokesčiui ir valstybinio socialinio draudimo įmokoms skirti asignavimai sudaro didžiąją dalį Savivaldybės biudžeto išlaidų. Kita reikšminga ir rizikinga sritis – Savivaldybės turtas. Ši sritis labai plati, bet, atsižvelgdami į

stebėsenos ir ankstesnių auditų rezultatus, didžiausią dėmesį skirsime ilgalaikiam turtui, jo valdymui, naudojimui ir apskaitai.

Nuo 2016 metų pasikeitus vietinių rinkliavų administravimui, matome riziką šioje srityje, todėl didelį dėmesį skirsime vietinių rinkliavų surinkimui ir apskaitai. Audito procedūras atliksime ir kitose Savivaldybės biudžeto pajamų srityse.

Toliau rūpinsimės atliekamo audito kokybe, kurią gali užtikrinti tik aukštos kvalifikacijos, žinių turintys specialistai. Kelsime kvalifikaciją, tobulinsime audito atlikimo metodus. Sieksime būti ne tik vertintojais, bet ir aktyviais patarėjais ir pagalbininkais, skatinančiais viešojo sektoriaus pažangą ir prevencinį audito poveikį, stiprinsime bendradarbiavimą su Savivaldybės tarybos Kontrolės komitetu, komunikavimą su audituojamais subjektais, Savivaldybės administracija.

Tikime, kad mūsų audito rezultatai paskatins esminius pokyčius ir bus reikšminga pagalba institucijų, įstaigų vadovams priimant sprendimus dėl veiklos efektyvumo didinimo ir atsakomybės principu grįsto viešojo sektoriaus valdymo.

Įgyvendindama priskirtas funkcijas, Tarnyba deda visas pastangas, kad auditai būtų atlikti kokybiškai, kad visos išvados būtų pagrįstos tinkamais įrodymais, o auditų rezultatai ir teiktos rekomendacijos reikšmingai padėtų gerinti Savivaldybės administravimo paslaugų kokybę bei užtikrintų Savivaldybės lėšų ir turto ekonomišką ir efektyvų valdymą.

Teikdama 2017 metų veiklos rezultatus, noriu padėkoti visų audituotų subjektų vadovams ir darbuotojams už bendradarbiavimą ir geranorišką supratimą, mums atliekant Tarnybos nuostatuose nustatytas funkcijas. Ateityje taip pat tikimės konstruktyvaus dalykinio bendravimo ir bendradarbiavimo. Tikime, kad bendromis mūsų visų pastangomis pasieksime, kad Savivaldybės lėšos ir turtas būtų naudojamas ir valdomas skaidriau, taupiau, efektyviau ir racionaliau.

Savivaldybės kontrolierė Janina Blekaitienė